

Nr. 1 (180) / 2021
Indexat în
CEEOL și ROAD

Supliment al revistei „Impact strategic”

COLOCVIU STRATEGIC

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I”
CENTRUL DE STUDII STRATEGICE DE APĂRARE ȘI SECURITATE

IMPLICAȚII ALE CRIZEI SANITARE ÎN RECONFIGURAREA CENTRELOR DE PUTERE

Lucian-Alexandru ENE

Health crisis implications in the reconfiguration of the centers of power

Abstract: Since ancient times, the power and metamorphoses of centers of power capable of expansion and influence have proven to be the most interesting topic of scientific research. The emergence of new Centers of Power, as well as the dilution of the authority of existing entities, have led to debates about the opportunities and vulnerabilities that have arisen.

Recently, we noticed how the COVID-19 pandemic turned from a health crisis into an economic and/or political crisis, which then evolved and is shaping up to become a security crisis. The implications of the pandemic caused by SARS-CoV-2 are across a wide range of domains and sizes. Obviously, the medical field has been the most affected and most likely will suffer the most substantial post-pandemic changes. However, in addition to the other areas that prove to be seriously affected by the pandemic (economic, political, diplomatic, and educational), the field of security seems to be changing substantially, both conceptually and practically.

The evolution of international relations amid the health crisis provides indications that the global balance in terms of security has been disrupted. Prior to the pandemic, the centers of power, as well as their global influence, were well defined and delimited both spatially and in intensity. Analyzes performed provided a high acuity and predictability of their actions. In the midst of a global health crisis, the “center of gravity” of global power tends to change its position from the center of the North American continent (USA) to the center of the Asian continent (China).

Keywords: health crisis, COVID-19 pandemic, centers of power, competition, security crisis.

Implicații ale crizei sanitare în reconfigurarea centrelor de putere

Rezumat: Încă din antichitate, puterea și metamorfozele centrelor de putere capabile de expansiune și influență, s-au dovedit a fi cele mai de interes teme de cercetare științifică. Apariția de noi centre de putere, precum și diluarea autorității unor entități deja existente, au produs dezbateri în ceea ce privește oportunitățile și vulnerabilitățile apărute.

Recent, am observat cum pandemia COVID-19 s-a transformat dintr-o criză sanitară într-una economică și/sau politică, care apoi a evoluat și se conturează a deveni o criză de securitate. Implicațiile pandemiei cauzate de SARS-CoV-2 sunt cuprinse într-un spectru deosebit de larg de domenii și dimensiuni. Evident că domeniul medical a fost cel mai afectat și, cel mai probabil, va fi domeniul care va suferi cele mai de substanță schimbări post-pandemie. Însă, pe lângă celelalte domenii care se dovedesc a fi serios afectate de pandemie (economic, politic, diplomatic și educațional), domeniul securității se pare că va înregistra modificări de substanță, atât în plan conceptual, cât și fizic.

Evoluția relațiilor internaționale pe fondul crizei sanitare oferă indicii conform cărora echilibrul global din punct de vedere al securității a fost perturbat. Anterior pandemiei, centrele de putere, precum și raporturile lor de influență la nivel global, erau conturate și delimitate atât spațial, cât și ca intensitate. Analizele efectuate ofereau o mare acuitate și predictibilitate acțiunilor. În plină criză sanitară la nivel mondial, „centrul de greutate” al puterii globale tinde a-și modifica poziția din centrul continentului nord-american (SUA) spre centrul continentului asiatic (China).

Cuvinte-cheie: criză sanitară, pandemia de COVID-19, centre de putere, competiție, criză de securitate.

În cadrul documentelor de planificare la nivel strategic se regăsesc „scenarii”, mai mult sau mai puțin detaliate, cu referire la amenințările și riscuri-

le corespunzătoare unor pandemii. De multe ori, am asistat la „montaje”, unele chiar dramatice, ale organizațiilor cu responsabilități în domeniul gestio-

Lucian-Alexandru ENE este absolvent al Masteratului de Conducere interarme - forțe aeriene, Facultatea de Comandă și Stat Major, Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București (e-mail: enelual@gmail.com).

nării crizelor sanitare, care, până la urmă, au fost soluționate conform planificărilor. În aceeași măsură, am urmărit cu interes exerciții de instrucție medicală ce au avut la bază ipoteze adiacente epidemiilor.

Cu toate acestea, astăzi, pandemia COVID-19 a lovit lumea și a afectat semnificativ societatea umană. Toate simulările, echipamentele, rapoartele de avertizare și colecțiile de lecții identificate și însușite, s-au dovedit a fi neînsemnate în fața acestei amenințări. Exceptând câteva state, care au experimentat confruntarea directă în anii anteriori cu virusurile SARS¹ și/sau MERS², majoritatea țărilor s-au dovedit a fi insuficient pregătite în fața SARS-CoV-2.

Anterior pandemiei, globalizarea și trendul continuu ascendent de dezvoltare a societății au oferit lumii un nivel ridicat de dinamism, bazat în special pe ideea de interconectivitate. Maximizarea resurselor și a profitului erau posibile soluții logice în ecuația relațiilor internaționale. Aceste „formule” cu pattern cunoscut erau aplicate în majoritatea raporturilor de putere și de influență statală.

În prezent, experimentăm ideea unei lumi care încearcă să se redefiniească pentru a-și găsi un nou echilibru. Post-pandemie se vor evalua pagubele și vom încerca să revenim la normalitate. Însă, o serie de principii și legi caracteristice normalității au fost serios modificate, fapt ce duce la necesitatea redefinirii (din punct de vedere social) unor concepte de bază privind viața noastră socială (contractul, distanțarea fizică și socială, conectivitatea etc.).

În plină pandemie, se conturează și necesitatea evaluării raportului în care COVID-19 influențează securitatea, la nivel național și/sau internațional. Cu toate că, în ultima perioadă, s-a realizat faptul că se impune o reconceptualizare a definițiilor securității, „sănătatea” nu a constituit un element apropiat abordărilor tradiționale ale securității, respectiv amenințării „militare” la adresa unui stat. COVID-19 a demonstrat că bolile infecțioase (prin viteza de contagiune) pot stimula identificarea unor raționamente, prin care, evenimente de această natură, care au definit istoria umană, în general, și conflictualitatea, în special, pot deveni elemente cu relevanță în planul securității.

Primul caz de infectare, cu ceea ce medicii credeau a fi o „gripă rezistentă la antibiotice”, a fost raportat la data de 17 noiembrie 2019³. Timp de o

lună și jumătate, profesioniștii din domeniul sanitar au încercat să identifice noul virus. Treptat, s-a trecut de la o „gripă rezistentă la antibiotice” la o „pneumonie cu cauze necunoscute”, pentru ca, ulterior, să se stabilească apariția unui nou tip de coronavirus. La sfârșitul anului 2019, autoritățile din China au instituit primele măsuri non-farmaceutice (restricționarea libertății de mișcare, carantina, izolarea) în vederea controlării răspândirii virusului. Pasul următor a fost făcut de Organizația Mondială a Sănătății care a anunțat, în 30 ianuarie 2020, că răspândirea COVID-19 este o urgență de sănătate publică de interes internațional⁴ și, pe 11 martie, că este o pandemie. În contextul sărbătorilor Anului Nou Chinezesc, situația s-a înrăutățit, iar virusul a ajuns în majoritatea orașelor de pe teritoriul Chinei, dar și în afara granițelor.

În prezent, China se află pe ultimele poziții în clasamentul cazurilor noi identificate. În schimb, țări europene ca Italia, Franța, Spania, Germania și Marea Britanie s-au transformat, pe rând, din cauza rapidității răspândirii virusului, într-un nou Hubei⁵. SUA, Brazilia, Federația Rusă sau India se confruntă, în continuare, cu fluxuri consistente de infectări.

Pre-pandemie, SUA, Federația Rusă, China și UE s-au afirmat ca adevărate centre de putere prin acumularea de influență. „Sprintul” chinez din domeniul economic a fost posibil datorită informației digitale și a comerțului electronic care s-au transformat, în contemporaneitate, în valori sociale ale noii economii globalizate.

China dovedise deja că poate năzui, din punct de vedere economic și tehnologic, la poziția de adevărat centru de putere, însă, nu beneficia de imaginea unui lider, care anterior, și-a asumat responsabilități în gestionarea problemelor grave ale lumii. În prezent, criza sanitară a creat contextul favorabil acestor aspirații.

Năzuințele asiatice își fac din ce în ce mai tare simțită prezența și, pentru susținerea afirmațiilor, putem exemplifica, modificarea „de substanță” a discursurilor oficiale ale Beijingului axate, pe „încredere și responsabilitate” (președintele Xi Jinping a precizat că „popoarele din Asia trebuie să se ocupe de treburile Asiei, să rezolve problemele Asiei, să asigure securitatea Asiei”⁶).

Elementele de propagandă ale Chinei, alt indice al ambițiilor planetare ale Beijingului, au început să

¹ Severe Acute Respiratory Syndrome – virus de origine animală (posibil de la lilieci), care se răspândește la alte animale și la om (primul caz de infectare a fost înregistrat în provincia Guangdong din sudul Chinei în anul 2002).

² Middle East Respiratory Syndrome - boală respiratorie virală, raportată pentru prima dată în Arabia Saudită în anul 2012. De atunci, s-a răspândit în alte câteva țări, majoritatea persoanelor infectate dezvoltând febră, tuse și dificultăți de respirație.

³ Josephine Ma, „Coronavirus: China's first confirmed Covid-19 case traced back to November 17”, *South China Morning Post*, 13 March 2020, URL: <https://www.scmp.com/news/china/society/article/3074991/coronavirus-chinas-first-confirmed-covid-19-case-traced-back>, accesat la 03.06.2020.

⁴ *** „OMS a declarat epidemia de coronavirus din China o urgență de sănătate publică la nivel global”, *Financial Intelligence*, 30 ianuarie 2020, URL: <https://financialintelligence.ro/oms-a-declarat-epidemia-de-coronavirus-din-china-o-urgenta-de-sana-tate-publica-la-nivel-global>, accesat la 03.06.2020.

⁵ Provincie a Chinei unde se află orașul Wuhan - locul de apariție a noului coronavirus (SARS-CoV-2).

⁶ Xi Jinping, *New Asian Security Concept for New Progress in Security Cooperation*, Remarks at the Fourth Summit of the Conference on Interaction and Confidence Building Measures in Asia, Shanghai, 21 May 2014, URL: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1159951.shtml, accesat la 03.06.2020.

fie din ce în ce mai vizibile și mai de succes. Posibilele obiective ale propagandei chineze, precum „subminarea fundamentelor și principiile democrațiilor europene, precum și suveranitatea tuturilor țărilor din Parteneriatul Estic”⁷, sunt parțial îndeplinite. Pandemia COVID-19 se consideră că a realizat surprinderea strategică pentru celelalte state „concurrente”, ce au considerat că această criză va fi doar o repetare regională a evenimentelor corespunzătoare epidemiei SARS din anii 2002-2004⁸.

Incontestabil, sprijinul sanitar oferit de China mai multor state a fost unul necesar, mai ales în perioada de început a pandemiei. Beijingul a depus eforturi considerabile pentru promovarea acțiunilor sale umanitare, inclusiv printr-o strategie media și diplomatică prin care criza sanitară a fost transformată într-o oportunitate. Drept urmare, cel mai probabil, China, post-pandemie, va avea un ușor „avantaj” (în raport cu competitorii) oferit de ieșirea mai rapidă din criza economică și sanitară la nivel național.

De cealaltă parte, SUA consideră „competiția marilor puteri” drept cea mai importantă amenințare la adresa securității naționale⁹. Pentru a defini mai exact conceptul, în mai 2020, sub egida Serviciului de Cercetare al Congresului SUA, a fost publicată lucrarea *Reînnoirea competiției marilor puteri: implicații pentru apărare, probleme pentru Congres*. Astfel, reprezentanții americani fac referire la China și Federația Rusă ca fiind cele mai importante state cu care SUA sunt în competiție¹⁰.

Observăm cum SUA se află în fața unei perioade foarte dificile, ceea ce complică și mai mult ecuația echilibrului de putere la nivel global. Eforturile de răspuns ale administrației americane la efectele COVID-19 (de natură medicală și non-farmaceutică) au fost puse la încercare de protestele de stradă din perioada mai-iunie 2020¹¹, ce s-au extins în majoritatea orașelor americane. Analize funda-

mentate pe impactul crizei sanitare asupra societății americane au previzionat „numeroase schimbări sociale și economice, precum și potențialul de a se remodela peisajul politic”¹².

Pentru a ilustra perioada complicată înregistrată de partea americană, Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale menționează faptul că, pentru prima dată, după mai bine de patru decenii, SUA nu mai sunt ocupantul primului loc, ca număr al invențiilor omologate pe plan internațional¹³. China devine astfel liderul lumii, cel puțin în acest domeniu.

Aceste cifre fundamentează faptul că, pe fondul crizei COVID-19, lupta pentru supremație în domeniul inovației și dominației tehnologice, competiție ce se desfășoară deja de două decenii între modelul occidental, condus de SUA, și cel asiatic, manageriat de China, s-a acutizat dramatic și este foarte probabil să fie doar începutul.

Răspunsul SUA la ambițiile globale ale Chinei este regăsit în încercarea de redefinire a „geopoliticii naționale” (ilustrat fidel și în Strategia Națională de Securitate, care nu se mai referă primordial la terorism, ci la „competiția marilor puteri”). Diminuarea interesului american pentru zona Orientului Mijlociu este deja resimțită, fapt demonstrat de intențiile de retragere și/sau redislocare de forțe atât din spațiul european, cât și din MENA. Presiunile economice și diplomatice americane la adresa competitorilor direcți, Federația Rusă și China, vor fi suplimentate de cele militare.

Prin noile dislocări de forțe armate se va urmări contrabalansarea conceptelor strategice ale Federației Ruse și revirimentului militar al Chinei, cu accent pe următoarele obiective: realizarea distanțelor efective de lovire pentru tipurile de arme cu care sunt dotate forțele terestre, aeriene sau navale; poziționarea mijloacelor de răspuns, în funcție de capacitățile de colectare de informații multisursă; asigurarea misiunilor FOS; calculul introducerii/ extragerii forțelor pentru operații speciale din zone de conflict; alte cerințe rezultate din documentele de planificare și analizele specialiștilor militari¹⁴. Însă,

⁷ *** , *UE ia măsuri pentru contracararea propagandei străine*, Comunicat de presă, Parlamentul European, 13 martie 2019, URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/2019/0307IPR30695/ue-ia-masuri-pentru-contracararea-propagandei-straine>, accesat la 08.07.2020.

⁸ *** , *CDC SARS Response Timeline*, Centers for Disease Control and Prevention, 26 April 2013, URL: <https://www.cdc.gov/about/history/sars/timeline.htm>, accesat la 04.06.2020 (două treimi din decese au fost înregistrate doar în China, Hong Kong și Taiwan, iar în total, pe plan internațional, acestea nu au depășit 1.000 de persoane).

⁹ Thomas F. Lynch III (ed.), *Strategic Assessment 2020: Into a New Era of Great Power Competition*, NDU Press, Washington, D.C., 2020, p. 1, URL: <https://ndupress.ndu.edu/Portals/68/Documents/Books/SA2020/Strategic-Assessment-2020.pdf?ver=-NTckVdG56-CfFYJ73PTgg%3d%3d>, accesat la 14.01.2021.

¹⁰ Ronald O'Rourke, *Renewed Great Power Competition: Implications for Defense - Issues for Congress*, CRS Report, 29 May 2020, p. 2, URL: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R43838/59>, accesat la 04.06.2020.

¹¹ Proteste generate de moartea lui George Floyd (bărbat de culoare, post-mortem diagnosticat „infectat cu COVID-19”), în timpul arestării de către polițistul Derek Chauvin, pus sub acuzare pentru crimă și omor din culpă.

¹² Andrew Johnson, Wendi Pollock, Beth Rauhaus, “Mass casualty event scenarios and political shifts: 2020 election outcomes and the U.S. COVID-19 pandemic”, *Administrative Theory & Praxis*, Volume 42, Issue 2, April 2020, URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10841806.2020.1752978>, accesat la 13.01.2021.

¹³ *** , *China Becomes Top Filer of International Patents in 2019 Amid Robust Growth for WIPO's IP Services, Treaties and Finances*, World Intellectual Property Organization, 7 April 2020, URL: https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2020/article_0005.html, accesat la 04.06.2020 (din cele 265.800 de aplicații pentru patente internaționale de invenții înregistrate în 2019, 58.990 aparțin Chinei și doar 57.840 au fost trimise de SUA, ceea ce înseamnă că Washingtonul coboară pe locul doi la acest capitol, pentru prima dată din anul 1978).

¹⁴ Sergiu Medar, „Competiția marilor puteri - SUA în fața provocărilor Chinei și Rusiei”, *Monitorul Apărării și Securității*, 20 mai 2020, URL: <https://monitorulapararii.ro/competitia-marilor-puteri-sua-in-fata-provocarilor-chinei-si-rusiei-1-31870>, accesat la 04.06.2020.

o nouă variabilă a apărut în planificarea la nivel strategic, COVID-19, cu toate implicațiile adiacente (efecte în cadrul asigurării sprijinului logistic, instrucției, mentenanței, achizițiilor etc.).

În Federația Rusă efectele COVID-19 se fac resimțite mai mult la nivel economic. Conform unor sondaje publice, „două treimi din populația rusă încă resimte efectele crizelor precedente”¹⁵, Serviciul Federal de Statistică anunțând că 20,9 milioane de ruși trăiau sub limita sărăciei la începutul lui 2019¹⁶.

Tot într-o perspectivă a recesiunii economice majore așteptate, pentru anul 2020, Banca Centrală a Federației Ruse estimează un declin de 4-6%. În aceeași notă, fostul ministru de finanțe, Aleksei Kudrin, unul din reformatorii finanțelor ruse, a afirmat că PIB-ul va scădea cu 8%, iar fostul ministru adjunct al dezvoltării economice, Aleksei Vedev, preconizează cifra de 10%¹⁷. Dincolo de diferențe, prognozele sunt în aceeași direcție¹⁸. Pandemia de COVID-19 a venit și cu o scădere accentuată a pre-țului petrolului și gazelor naturale, fapt ce a afectat și mai tare economia rusă.

Dificultățile prin care a trecut și trece Kremlinul în gestionarea crizei sanitare ar putea avea același simbolism cu evenimentele înregistrate la începutul crizei în China. Și în acel caz, lucrurile s-au mișcat încet, au fost negate în faza inițială, iar, ulterior, când dimensiunile tragediei au devenit cunoscute, conducerea statului nu a mai transmis un sentiment de încredere populației. În ambele cazuri, societatea a cunoscut schimbări de esență, pandemia favorizând apariția mișcărilor sociale de protest.

Operațiunile militare externe ruse, costisitoare din punct de vedere financiar, precum cele din Siria, Libia sau din estul Ucrainei, și pierderile umane și materiale adiacente sunt factori amplificatori ai nemulțumirilor sociale recent înregistrate.

În acest triunghi al puterii, SUA – China – Federația Rusă, latura corespunzătoare Moscovei începe să fie mai puțin pronunțată, criza sanitară sporind accentele competiționale americano-chineze. În acest context, maximul urmărit de partea rusă poate fi o bună poziționare în negocierea tratatelor militare bilaterale cu SUA¹⁹ sau poate atragerea

Chinei într-un nou format de tratat internațional privind neproliferarea armelor nucleare.

Uniunea Sovietică nu și-a permis, din punct de vedere economic, susținerea cursei înarmărilor și este foarte puțin probabil ca Federația Rusă să nu fi învățat din greșeli. Tratatul Noul START²⁰ a fost ultimul acord de mare importanță, iar partea rusă acordă mare atenție modalității de gestionare a formatului și prevederilor viitoarelor negocieri. De aceea, se tatonează o înțelegere, cât încă se poate negocia de pe poziții presupus egale, iar criza sanitară are potențialul de a facilita acest demers. La 21 mai 2020, reprezentantul SUA pentru negocierile privind controlul armelor nucleare, Marshall Billingslea, a anunțat că discuțiile în această problematică ar putea reîncepe imediat după încheierea crizei sanitare²¹.

În plină pandemie, Moscova și Beijingul au folosit la maximum „oportunitățile diplomatice” simbolice oferite de această criză. Identic anului 2001, când Federația Rusă și-a exprimat imediat suportul necondiționat pentru SUA după atacul terorist din 11 septembrie, sprijinul, la fel de simbolic, a fost oferit acum în lupta împotriva coronavirusului.

Însă, de interes în studiul relațiilor internaționale și impactului crizei COVID-19 la nivel mondial s-au dovedit situațiile tensionate la nivel diplomatic și politic dintre Federația Rusă și China. Măsurile radicale luate de Moscova²² la începutul crizei COVID-19: închiderea graniței cu China, repatrierea unor studenți chinezi, precum și evenimentele violente, puternic mediatizate, la adresa unor cetățeni chinezi, au avut drept consecință apariția de reacții oficiale de protest din partea asiatică.

Au existat și reacții în oglindă, după ce Beijingul a reușit să aplatizeze „linia” pandemică a crizei și apariția de indicii de gestionare mai puțin eficientă a evoluției sanitare pe teritoriul rus. Neîncrederea dintre liderii celor două state a fost alimentată și de postura post-criză a Chinei, pentru care alianța ruso-chineză nu mai este la același nivel de prioritate ca în perioada pre-criză.

Dacă pentru Federația Rusă, acest „parteneriat era un antidot la regimul de sancțiuni economice al SUA și UE”, pentru China a primat întotdeauna

¹⁵ Laurențiu Sfinteș, „Criza care aduce ploaia. În Piața Roșie, după 75 de ani”, *Monitorul Apărării și Securității*, 28 mai 2020, URL: <https://monitorulapararii.ro/criza-care-duce-ploaia-in-piata-rosie-dupa-75-de-ani-1-31970>, accesat la 04.06.2020.

¹⁶ ***, „21M Russians Live in Poverty, Official Data Says”, *The Moscow Times*, 30 July 2019, <https://www.themoscowtimes.com/2019/07/30/21m-russians-live-in-poverty-official-data-says-a66618>, accesat la 04.06.2020.

¹⁷ Flemming Splidsboel Hansen, *Is the COVID-19 pandemic Putin's Chernobyl moment?*, Danish Institute for International Studies, 4 May 2020, URL: <https://www.diiis.dk/en/research/is-the-covid-19-pandemic-PUTINs-chernobyl-moment>, accesat la 04.06.2020.

¹⁸ ***, „21M Russians Live in Poverty, Official Data Says”, *The Moscow Times*, 30 July 2019.

¹⁹ Retragerea SUA din Tratatul Cer Deschis poate fi un semnal al eşecului înregistrat de Federația Rusă.

²⁰ Noul Tratat pentru Reducerea Armamentului Strategic (START) a fost semnat, la 8 aprilie 2010, de Barack Obama și Dmitry Medvedev, președinții de la acea dată ai celor mai mari puteri nucleare ale lumii, SUA și Federația Rusă. Prevederile acordului au devenit efective în data de 5 februarie 2011 și își vor înceta aplicabilitatea în 2021, după un deceniu de existență.

²¹ Joe Gould, „New nuclear talks begin between US, Russia”, *Defense News*, 21 May 2020, URL: <https://www.defensenews.com/2020/05/21/us-russia-new-start-talks-starting-says-envoy>, accesat la 04.06.2020.

²² Liviu Cojan, „Rusia anunță că va interzice intrarea cetățenilor chinezi pe teritoriul său, indiferent de scopul călătoriei”, *Digi24*, 18 februarie 2020, URL: <https://www.digi24.ro/stiri/externe/rusia/rusia-anunta-ca-va-interzice-intrarea-cetatenilor-chinezi-pe-teritoriul-sau-1262212>, accesat la 04.06.2020.

componenta militară²³.

Concluzii

Riscul declanșării unei pandemii sau riscul de apariție a unor evenimente meteorologice extreme determinate de încălzirea globală, cu implicații la nivel mondial, se conturează a fi noul tablou al crizelor de securitate contemporane.

Criza COVID-19 nu a trecut, deși mulți se gândesc deja la situația post-coronavirus în contextul apariției mai multor vaccinuri. Criza economică cauzată de „stagnarea parțială a omenirii” își va face simțită prezența. Efectele se vor resimți, în primul rând, în nivelul de trai al populației. Aceasta provoacă tensiuni și mișcări sociale, iar orice scânteie în acest domeniu poate afecta securitatea națională. Aceste efecte sunt folosite în scopuri politice, ce pot fi exacerbate în statele în care vor avea loc alegeri naționale. Am observat deja cum o criză sanitară se transformă, pe rând, într-o criză economică, politică și, apoi, într-o criză de securitate.

Lumea post-criză va trebui să se reinventeze în multe domenii, mai ales în cele ale comerțului, turismului, transportului de persoane și educației. Va fi mult mai greu să se facă acest lucru de la o bază de plecare măcinată de neîncredere în instituții și cu comunități fracturate.

Cooperarea internațională ar putea fi soluția pentru diminuarea vulnerabilității individuale a statelor și a acțiunilor lor întreprinse ca răspuns la pandemie, în condițiile în care dimensiunea transnațională a acesteia impune sporirea interdependențelor. De asemenea, pe termen lung, soluția cea mai eficientă pentru a rezista unor astfel de amenințări ar fi interesul colectiv în schimbul de informații despre sănătate, în îmbunătățirea capacității „colective” de sănătate publică și în extinderea ofertei globale de antidoturi/vaccinuri.

Criza provocată de SARS CoV-2 a găsit marile puteri ale lumii în plină competiție tehnologică, economică și militară. Este de așteptat ca SUA, China și Federația Rusă, marile competitori, să identifice căi de cooperare în lupta împotriva inamicului comun nevăzut, dar, de asemenea, este foarte probabil ca obiectivele vizate de fiecare stat în parte să fie planificate diferit și pe termen mult mai lung

²³ Laurențiu Sfinteș, *op. cit.*, 28 mai 2020.

și cu impact nu numai în domeniul sanitar (exemplu, dezvoltarea vaccinului în mod separat). Conchidem prin a aprecia că modalitatea de gestionare, de către SUA, a crizelor sanitară, economică, politică și de securitate (internațională și națională) va constitui punctul de plecare în redefinirea ambțiilor globale ale Chinei.

Bibliografie:

1. ***, „21M Russians Live in Poverty, Official Data Says”, *The Moscow Times*, 30 July 2019.
2. ***, *CDC SARS Response Timeline*, Centers for Disease Control and Prevention, 26 April 2013.
3. ***, China Becomes Top Filer of International Patents in 2019 Amid Robust Growth for WIPO's IP Services, Treaties and Finances, *World Intellectual Property Organization*, 7 April 2020.
4. ***, *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2016.
5. ***, *DOD Dictionary of Military and Associated Terms*, Office of the Chairman of the Joint Chiefs of Staff, December 2020.
6. ***, „OMS a declarat epidemia de coronavirus din China o urgență de sănătate publică la nivel global”, *Financial Intelligence*, 30 ianuarie 2020.
7. ***, UE ia măsuri pentru contracararea propagandei străine, Comunicat de presă, Parlamentul European, 13 martie 2019.
8. Cojan, Liviu, „Rusia anunță că va interzice intrarea cetățenilor chinezi pe teritoriul său, indiferent de scopul călătoriei”, *Digi24*, 18 februarie 2020.
9. Gould, Joe, „New nuclear talks begin between US, Russia”, *Defense News*, 21 May 2020.
10. Jinping, Xi, „New Asian Security Concept for New Progress in Security Cooperation”, Remarks at the Fourth Summit of the Conference on Interaction and Confidence Building Measures in Asia, Shanghai, 21 May 2014.
11. Johnson, Andrew F.; Wendi Pollock, Beth Rauhaus, „Mass casualty event scenarios and political shifts: 2020 election outcomes and the U.S. COVID-19 pandemic”, *Administrative Theory & Praxis*, Volume 42, Issue 2, April 2020.
12. Lynch III, Thomas F. (ed.), *Strategic Assessment 2020: Into a New Era of Great Power Competition*, NDU Press, Washington, D.C., 2020.
13. MA, Josephine, „Coronavirus: China's first confirmed Covid-19 case traced back to November 17”, *South China Morning Post*, 13 March 2020.
14. Medar, Sergiu, „Competiția marilor puteri - SUA în fața provocărilor Chinei și Rusiei”, *Monitorul Apărării și Securității*, 20 mai 2020.
15. Medar, Sergiu, *Diplomația apărării*, Editura CTEA, București, 2006.
16. O'Rourke, Ronald, *Renewed Great Power Competition: Implications for Defense - Issues for Congress*, CRS Report, 29 May 2020.
17. Sfinteș, Laurențiu, „Criza care aduce ploaia. În Piața Roșie, după 75 de ani”, *Monitorul Apărării și Securității*, 28 mai 2020
18. Splidsboel Hansen, Flemming, *Is the COVID-19 pandemic Putin's Chernobyl moment?*, Danish Institute for International Studies, 4 May 2020.

Responsabilitatea privind conținutul articolelor publicate în **Colocviu strategic**, inclusiv a opiniilor exprimate, revine în totalitate autorilor, cu respectarea prevederilor Legii nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare și Legii nr. 8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare. Sunt autorizate orice reproduceri, fără perceperea taxelor aferente, cu condiția precizării exacte a numărului și anului de apariție ale publicației din care provin.

Colocviu strategic

Redactor: CS II dr. Cristian BĂHNĂREANU
Pagină web: <https://cssas.unap.ro/ro/cs.htm>
e-ISSN 1842-8096, 273/2021

Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate

Adresă: șos. Panduri, nr. 68-72, sector 5, București
Telefon: 021.319.56.49, Fax: 021.319.57.80
E-mail: cssas@unap.ro, Website: <https://cssas.unap.ro>